

A Fővárosi Ítéltábla dr. **ifj. Balsai István** ügyvéd (**felperesi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (felperes címe) II. rendű felperesnek, a Dr. **J. Nagy Viktória** Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**; ügyintéző: dr. J. Nagy Viktória ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen szállítási szerződésből eredő kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 42. sorszámú végzésével kijavított, 2015. október 6-án kelt 8.G.44.628/2014/41. számú ítélete ellen az alperes részéről 45. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. felperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 318. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére, valamint 355. § (1) bekezdésére alapítva 2010. február 15-én előterjesztett, utóbb módosított keresetében alperest szerződésszegéssel okozott kártérítés címén 140.766.931 forint, továbbá 95.754.301 forint után 2009. október 22. napjától, 45.012.630 forint után 2010. július 20. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

A kereseti előadás szerint a ... Kormány nevében eljáró felperesi jogelőd ... (...) mint megrendelő, valamint a ... programból finanszírozott rendvédelmi járőrfelszerelések szállítására 2000 decemberében a ... és a ...ltal közösen kiírt pályázat nyerteseként az alperes mint szállító 2001. június 7-én szállítási szerződést kötöttek 4.200 darab ... szállítására 538.070 euró értékben, a „projekt” kedvezményezettjeként a ...ot és aet megjelölve. A szerződés 2. cikke akként rendelkezett, a leszállított áruknak az Európai Közösségből vagy a ... program valamely kedvezményezett országából kell származniuk, előírta továbbá azt is, hogy legkésőbb az első kifizetési kérelemmel együtt a szállítónak eredetigazolást kell rendelkezésre bocsátania az árukról. A szerződés alapján alperes 2001. december 17-én 4.195 darab, majd 2002. február 18-án további 5 darab ...t szállított le a részére, amiről átadás-átvételi jegyzőkönyvek is készültek, amelyeket

átvevőként anak képviselője írt alá. A leszállított árukról alperes a ... Iparkamara által 2001. december 18-i keltezéssel kiállított származási bizonyítványt adott át a ...nak, amely azt tartalmazta, hogy a 4.200 ... származási helye ...ország. A határőrség által kiállított teljesítési igazolás és a származási bizonyítvány alapján az áruk szerződés szerinti ellenértékéről kiállított alperesi számlákat a ... kiegyenlítette.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. október 1-jén 17.B.22.561/2005/25. számon meghozott jogerős ítéletével megállapította, hogy az alperes ügyvezetője magánokirat-hamisítást követett el, amikor a perbeli szállítási szerződés alapján leszállított áruk származását illetően a Kereskedelmi és Iparkamara előtt 2011. december 18-án olyan nyilatkozatot tett, amelynek alapján - a származási helyet igazoló egyéb dokumentumok hiányában - származási helyként ...országot megjelölő valótlan tartalmú származási bizonyítvány került kiállításra, a lámpák ugyanis az A.-ban gyártott termékek voltak, amelyeken a szállításukat megelőzően átalakítást vagy változtatást nem eszközöltek, alkatrészként kerültek leszállításra, és ...országon került sor az összeszerelésükre.

Ezt követően az Európai Bizottság 2009. augusztus 5-én a perbeli projekttel összefüggésben 361.270 euró visszafizetésére szólította fel at, majd 2009. október 2-án kelt levelében azt közölte, hogy úgynevezett kiegyenlítéssel történő fizetést alkalmazva a ... programmal szemben fennálló szabálytalanságból származó, a kamatokkal növelten 362.650,74 euró követelését levonta a ... Iroda által a ... (...) benyújtott időközi kifizetési igénylés összegéből.

A magyar fél ... időközi igénylésének a levonással csökkentett összege 2009. október 21-én érkezett meg a ... Iroda számlájára. Ily módon tehát 362.650,74 euróval kevesebb összeg került jóváírásra, ami az akkor aktuális árfolyamon számolva 95.754.301,39 forintnak felel meg. Ez a levonás a ... Köztársaság költségvetése XIX. uniós fejlesztések című fejezetét károsította, amely fejezet irányító szerve az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII.30.) Korm. rendelet 2. § 2. pontja alapján a ... volt. A perbeli szállítási szerződés teljesítésével összefüggésben feltárt szabálytalanságra hivatkozással az Európai Bizottság 2010 májusában további 154.685 euró támogatás visszafizetésére irányuló felszólítást küldött, amelynek megfizetésére utóbb 2010. július 15-ig adott határidőt azzal, hogy a késedelmi kamatra is igényt tart. E fizetési kötelezettség teljesítéseként a késedelmi kamattal növelt 155.199,91 euró összeget a ... Államkincstár 2010. július 20-i értéknappal utalta át az Európai Unió Bizottsága részére, ezen összeg akkori árfolyamon számított forintellenértéke 45.012.629,900 forint volt. Az alperes azzal, hogy ügyvezetője az alperes nevében eljárva bűncselekményt megvalósítva valótlan tartalmú származási bizonyítványt bocsátott a megrendelő felperes, illetve a kedvezményezett részére, szerződésszegést követett el, amivel az előadottak szerint összesen 140.766.931 forint kárt okozott, amelynek megtérítésére a Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint köteles.

Az alperesi védekezésben előadottakkal szemben felperes állította, a perbeli szállítási szerződésből eredő kártérítési igény tekintetében rendelkezik igényérvényesítési jogosultsággal. Kifejtette, a ... per irataihoz csatolt törzskönyvi kivonatából, továbbá alapító okiratából és annak módosításaiból egyértelműen megállapítható, hogy a pénzügyminiszter által 1998. december 1-jén a ... Államkincstár részjogkörű költségvetési egységeként alapított (29/B/4.), az ... részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerveként működő ... feladatai közé tartozott egyebek mellett a szerződések megkötése is, így a perbeli szállítási szerződésnek is teljes jogú alanya volt. A 2007. december 31-én kelt megszüntető okirat szerint 2008. január 1-jei hatállyal megszüntetett ... jogutódjává a vagyoni jogok és kötelezettségek, valamint a fennmaradó feladatok tekintetében a ... vált, amelyet a 130/2006. (VI.15.) Korm. rendelet 1. §-ában foglaltak szerint a kormány a hosszú- és középtávú fejlesztési és tervezési feladatok ellátására, az Európai Unió pénzügyi támogatásainak igénybeviteléhez szükséges tervek, operatív programok elkészítésére, a támogatások felhasználásához szükséges intézményrendszer kialakítására, működtetésére hozott létre, és amelynek a kormányrendelet 2. § h) pontja szerint a ... programokkal kapcsolatos szervezési és koordinációs feladatok elvégzése is hatáskörébe tartozott. A 2011. évi költségvetésről szóló 2010.

évi CLXIX. törvény 54. § (6) bekezdése szerint továbbá a XIX. uniós fejlesztések fejezet tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetőjének tervezési, előirányzat-módosítási, felhasználási, beszámolási, információ szolgáltatási, ellenőrzési jogait a ... elnöke gyakorolta, míg a szabályozási jogok és kötelezettségek tartoztak a fejlesztéspolitikáért felelős miniszter hatáskörébe.

Miután nem vitás, hogy a perbeli szállítási szerződés egyik alanya jogosultként a ... volt, továbbá az sem, hogy a ... helyébe jogutódként a ... lépett, aet, illetve későbbi perbeli jogutódként a felperes nevet - a szállítási szerződés jogosultjaként - megilleti a szerződésszegésből eredő kártérítési igény érvényesítésének joga, tekintettel arra is, hogy a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás teljesítése állami költségvetésből történt, így felperest a Ptk. 318. § (2) bekezdése szerinti igényérvényesítési kötelezettség terheli.

Felperes véleménye szerint igényérvényesítési jogosultsága fennálltára tekintettel az alperesi elévülési kifogás is alaptalan.

Mindezek mellett alperes arra hivatkozással sem mentesülhet a szerződésszegésével okozott kár megtérítésének kötelezettsége alól, hogy felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, a leszállított áru átadás-átvétele során megbízottja nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben töle elvárható lett volna. A szerződés teljesítése során ugyanis az alperes törvényes képviselője ügyvezetői jogkörében, az alperes képviselőjében eljárva szándékos bűncselekményt, magánokirat-hamisítás vétségét követte el. A bűncselekmény elkövetésével megvalósított szerződésszegő magatartás esetén pedig - amint azt a Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.21.524/2008/4. számú eseti döntésében is kifejtette - a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglalt kárenyhítési szabály alkalmazása kizárt, szándékos bűncselekmény esetén nem minősíthető felróhatónak a sértett azon magatartása vagy mulasztása, amely a bűncselekmény elkövetését esetleg megkönnyítette. Az alperes Ptk. 383. § (3) és (4) bekezdésére hivatkozása azért is téves, mert felperes nem szavatossági igényt, hanem bűncselekménnyel megvalósuló szerződésszegésből eredő kártérítési igényt érvényesít a szállítási szerződés termékek eredetére vonatkozó 2. cikkelye alapján.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Elsődleges védekezésként előadta, nem vitatja, hogy a perbeli szállítási szerződés a ... mint a Ptk. 36. § (1) bekezdése szerinti önálló jogi személy és az alperes között jött létre. Véleménye szerint azonban annak következtében, hogy a felperes által állított alperesi szerződésszegésre tekintettel a jogellenesen felhasznált támogatás kamatokkal növelt összegének az Európai Bizottság által történt levonásba helyezése folytán 2009. október 21-én a ... Államot egyébként megillető uniós támogatáshoz képest 362.650,74 euró összeggel kevesebb támogatás került a ... Állam részére jóváírásra, a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti károsodás nem a felperesi jogelőd ... mint önálló jogalany, hanem a Ptk. 28. § (1) bekezdése szerint a vagyoni jogviszonyok alanyaként ugyancsak önálló jogi személynek minősülő ... Állam vagyonában következett be, a közösségi támogatástól ugyanis a ... Állam esett el. A Ptk. 28. § (1) bekezdése alapján pedig - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - a ... Állam nevében a bekövetkezett károsodás megtérítése iránti igény érvényesítésére az államot a polgári jogi jogviszonyokban képviselő államháztartásért felelős miniszter jogosult. Az államot ért kár megtérítésére irányuló igényt sem a ..., sem annak jogutódként az ..., illetve a II. rendű felperes nem érvényesíthet. A kereset elutasításának elsősorban ezen okból van helye.

Tekintettel arra, hogy az alperes szerződés szerinti teljesítése, a szerződésben meghatározott államok valamelyikéből származó áru szállítása esetén a ... Állam 2009. október 21-én csökkentés nélküli teljes összegben megkapta volna a közösségi támogatást, károsodás ekkor következett be a ... Állam vagyonában, kártérítési igénye tehát a Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint ezen a napon vált esedékessé. Annak érvényesítésére a Ptk. 324. § (1) bekezdése alapján ettől számított öt éves elévülési idő állt a ... Állam rendelkezésére, illetve ezen idő alatt kerülhetett volna sor a Ptk. 327. §-a szerint az elévülést megszakító egyéb jogcselekményekre. A ... Állam azonban az elévülési idő lejártáig, 2014. október 21-ig az igényét bírósági úton nem érvényesítette és az elévülést megszakító

egyéb jogcselekmény sem foganatosított, így kártérítési igénye elévült. Ezen okból is a kereset elutasításának van helye.

A keresetösségi jog, illetve az elévülés vonatkozásában alperes hangsúlyozta, felperes figyelmen kívül hagyja a Ptk. jogi személyekre vonatkozó előírásait, azt a hamis látszatot kívánja keltetni, hogy polgári jogi szempontból nincs különbség a között, hogy a ... Állam vagy a ... jogutódja érvényesíti a perbeli kártérítési igényt.

Az alperes másodlagos védekezése szerint a kereset elutasításának van helye abban az esetben is, ha az nyerne megállapítást, hogy az alperesi szerződésszegés folytán nem a ... Állam, hanem a felperesi jogelőd vagyonában következett be a károsodás. A Ptk. 383. § (3) bekezdése szerint ugyanis szállítási szerződés esetén a megrendelő haladéktalanul, de legkésőbb az átvételtől számított 8 nap alatt köteles megkezdeni és folyamatosan végezni a leszállított áru minőségi vizsgálatát, a (4) bekezdés pedig az észlelt minőségi hibák haladéktalan közlésének és szavatossági igénye egyidejű megjelölésének kötelezettségét is előírja számára. Amennyiben az alperes által leszállított áruk minőségi megvizsgálása során a ..., illetve a megbízásából eljáró szerv a Ptk. 383. § (3) és (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, az elvárható gondossággal és körültekintéssel járt volna el, úgy - amint a perben kirendelt igazságügyi szakértő is alátámasztja - nyilvánvalóan észlelnie kellett volna azt a tény, hogy a ...k az A.-ból származnak, ezért nem felelnek meg az eredetre vonatkozó szerződéses rendelkezéseknek, és ezt kifogásként az alperessel közölnie kellett volna. A ... azonban a leszállított ...k eredete vonatkozásában sem az átadás-átvételi jegyzőkönyvben, sem később nem élt minőségi kifogással. Azzal, hogy az átadás-átvétel során a ... nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, megsértette a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettségét. E körben a Ptk. 340. § (2) bekezdése értelmében az átadás-átvétel során eljáró megbízottjának magatartása is az ő terhére esik, annak magatartásáért is felelősséggel tartozik. Ezért a ..., illetve jogutódja maga tartozik viselni azt a kárt, ami abból ered, hogy a szállítási szerződés alapján a szerződés eredetre vonatkozó rendelkezéseinek nem megfelelő, az A.-ból származó lámpákat vett át az alperestől.

Az elsőfokú bíróság 2015. október 6-án meghozott, a 42. sorszámú végzéssel ugyanezen a napon kijavított 8.G.44.628/2014/41. számú ítéletével alperest a II. rendű felperes részére 140.766.931 forint, továbbá 95.754.301 forint után 2009. október 22. napjától, 45.012.630 forint után 2010. július 20. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 százalékkal növelt összegű kamata, míg 2013. július 1. napjától a megfizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt értékű kamata, továbbá 4.620.642 forint perköltség és az állam javára külön felhívásra 900.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Elsődlegesen a felperes, illetve a felperesi jogutódok keresetösségi jogát vizsgálta. Kifejtette, a ... mint az ... részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerve az alapító okiratában foglaltakból megállapíthatóan arra jogosultként kötött szerződést az alperessel. A ... megszüntetéséről rendelkező okirat, valamint a ... Államkincstár törzskönyvi kivonata alapján az is megállapítható, hogy a 2008. január 1-jei hatállyal megszűnt ... jogutódjává a ... vált. A ... programokkal kapcsolatos szervezési és koordinációs feladatokat a 130/2006. (VI.15.) Korm. rendelet 2. § h) pontja a ... hatáskörébe utalta, a ... Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény 54. § (6) bekezdése továbbá úgy rendelkezett, hogy az uniós fejlesztések költségvetési fejezet tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetőjének az (1) bekezdésben megjelölt jogait és kötelezettségeit a ... elnöke gyakorolja. Mindezekből az következik, hogy a szerződéskötési jogosultsággal rendelkező ... jogutódjaként a ... keresetösségi joggal rendelkezett a perbeli szállítási szerződésből eredő kártérítési igény érvényesítésére, amely igényérvényesítési jogosultság a ... programok tekintetében jogutódként a ... helyébe lépett II. rendű felperest is megilleti. Megalapozatlanul állítja ezért a Ptk. 28. § (1) bekezdésére hivatkozással alperes azt, hogy a perbeli szállítási szerződés megszegéséből

eredő igény érvényesítésére a vagyoni jogviszonyok alanyaként jogi személynek minősülő állam képviselőjében eljárva az állami vagyonfelügyeletért felelős miniszter lenne jogosult.

Az elsőfokú bíróság az alperesi elévülési kifogást sem találta megalapozottnak, tekintettel arra, hogy a ... jogutódjaként igényérvényesítési jogosultsággal rendelkező ... 2010. február 15-én, vagyis még a károsodás 2009. október 22-i bekövetkeztétől mint az elévülés Ptk. 260. §-a szerinti kezdő időpontjától számított öt éves elévülési időn belül előterjesztette a szerződésszegésből eredő kártérítés iránti keresetét.

A továbbiakban az alperesi kártérítési felelősség feltételeit vizsgálva az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok, a tanúvallomások, valamint a perben kirendelt igazságügyi szakértő által előterjesztett, a szóbeli meghallgatásai során a kiegészítésekkel együtt fenntartott szakvéleménye alapján tényként állapította meg, hogy az alperesi teljesítés nem volt szerződésszerű, mert nem a szerződésben az alperesi ajánlattal azonosan meghatározott ...k kerültek leszállításra, továbbá azok származási helyeként az alperes által átadott származási bizonyítvány a valóságtól eltérően ...országot tüntette fel. Bár a szakvélemény alapján nem kétséges, a megrendelő számára az átadás-átvételnélkor felismerhető volt, hogy a műszaki tartalmat tekintve nem az alperesi ajánlatban szereplő ...k kerültek leszállításra, ugyanakkor a felperesi jogelőd az átadás-átvételnélkor nem volt abban a helyzetben, hogy a származási bizonyítvány tartalmát illetően kételye merülhetett volna fel. A származási bizonyítvány alapján joggal bízott abban, hogy alperes részéről ...országról származó, és így a szállítási szerződés 2. cikkelyében, valamint a szerződés mellékletét képező ÁSZF 4. cikk 1. pontjában foglalt feltételeknek megfelelő termék került leszállításra. A felperesi jogelőd számára a teljesítéskor nem volt felismerhető, hogy az alperes olyan árut szállított, amely nem tekinthető az Európai Közösség egyik tagállamából vagy a ... program valamelyik kedvezményezett országából származó eredeti terméknek. Erre, továbbá a Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglaltak tekintettel alperes nem mentesülhet a kártérítési felelősség alól arra hivatkozással, hogy az átadás-átvétel során a felperesi jogelőd, illetve a kedvezményezett nem kellő körültekintéssel járt el, nem tett eleget a Ptk. 383. § (3) bekezdése, illetve a szállítási szerződés 3. cikkelye szerinti vizsgálati kötelezettségének. Nem róható felperes terhére, hogy jogelődjé bízott a származási bizonyítvány tartalmában. Felperes terhére ezért a kárenyhítési kötelezettség megsértése nem volt megállapítható. Alperes a szállítási szerződés 2. cikkelye és az ÁSZF 4. cikke megsértésével 140.766.931 forint kárt okozott, amelyet a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni. A szerződésszegése miatt levont, illetve visszafizetett támogatás után alperes a levonás, illetve a visszafizetés időpontjától késedelmi kamatot is tartozik fizetni a Ptk. 360. § (1) bekezdés alapján, amelynek mértékét az elsőfokú bíróság a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése alapján határozta meg.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Indokait lényegében az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően kifejtve továbbra is állította, az alperesi szerződésszegés nem a felperesi jogelőd ..., hanem a ... Állam vagyonában okozott vagyoni hátrányt, ezért e kár megtérítése iránti igény érvényesítésére a ... Állam képviselőjében az államháztartásért felelős miniszter jogosult, a kereset ezért elsődlegesen az igényérvényesítési jogosultság hiányában kell elutasítani. Fenntartotta továbbá a fentiekből következő elévülési kifogását is.

Az elsőfokú bíróság keresetnek helyt adó ítélete abban az esetben is téves, ha a károsult személye, az igényérvényesítési jogosultság, az elévülés kérdésében az elsőfokú bíróság jogi álláspontja helytállónak bizonyulna. A rendelkezésre álló bizonyítékok, így különösen a perben kirendelt igazságügyi szakértő személyes meghallgatása során előadottak alapján ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy az átadás-átvétel során a felperesi jogelőd nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható lett volna, kárenyhítési, kárcsökkentési kötelezettségének felróhatóan egyáltalán nem tett eleget, ezért az ebből eredő teljes kárt viselni tartozik.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 4. § (4) bekezdése téves értelmezésével helyezkedett arra a jogi

álláspontra, hogy e rendelkezés alapján alperes nem hivatkozhat arra, hogy az átadás-átvétel során a ... nem a kellő körültekintéssel járt el. A Ptk. 4. § (4) bekezdése harmadik mondatában foglaltakból ezzel szemben éppen az következik, a másik fél felróható magatartására az is hivatkozhat, aki maga sem úgy jár el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Egyebekben a Ptk. 340. § (1) bekezdésében írt, a károsultat terhelő kárelhárítási, kárcsökkentési kötelezettség is ezen az általános elvi rendelkezésen alapul.

II. rendű felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte lényegében helyes indokaira tekintettel, továbbá annak igazolására, hogy a kártérítési igénye az alperessel szemben időközben megindult felszámolási eljárásban hitelezői követelésként bejelentésre és nyilvántartásba vételre került, csatolta az alperes felszámolójának 2016. március 11-én kelt igazolását.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges tényállást feltárta és abból helytálló jogi következtetést levonva adott helyt a felperes szerződésszegésből eredő kártérítési igényének.

Alperes elsődlegesen arra hivatkozással vitatja a szerződésszegésből eredő kártérítési igény érvényesítésére irányuló kereset megalapozottságát, hogy sem a II. rendű felperes, sem jogelődei nem rendelkeznek, illetve rendelkeztek igényérvényesítési jogosultsággal. A fellebbezésében is fenntartott védekezése szerint az alperesi szerződésszegés miatt előírt visszafizetési kötelezettség teljesítése következtében a károsodás nem az önálló jogi személyiséggel rendelkező központi költségvetési szervként (Ptk. 36. §) vele szerződéses jogviszonyban álló ..., illetve a jogutódként helyébe lépő ... mint ugyancsak önálló jogi személyiséggel rendelkező központi költségvetési szerv vagyonában következett be, hanem a vagyoni viszonyok alanyaként a Ptk. 28. § (1) bekezdése szerint ugyancsak önálló jogi személyiséggel rendelkező ... Államot érte a kár. A visszafizetendő közösségi támogatás egy részének levonása ugyanis az állami költségvetés XIX. uniós fejlesztések című fejezetét károsította, a fennmaradó rész tekintetében pedig a ... Államot terhelte a visszafizetési kötelezettség. A ... Állam vagyonában ily módon bekövetkezett kár megtérítése iránti igényt pedig a Ptk. 28. § (1) bekezdése alapján az állam nevében kizárólag az államháztartásért felelős miniszter érvényesíthet.

Az alperesi védekezésben előadottakkal szemben - lényegében a felperesi érvelést elfogadva - az elsőfokú bíróság a 130/2016. (VI.15.) Korm. rendelet, valamint a ... Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény ítélete indokolásában megjelölt rendelkezéseire utalva arra a következtetésre jutott, miután a ... (illetve annak jogutódjaként a II. rendű felperes) a perbeli szerződéses jogviszony mellett a ... programok vonatkozásában is jogutódként a ... helyébe lépett, a szerződésszegésből eredő perbeli kártérítési igény tekintetében igényérvényesítésre jogosultnak minősül.

A Fővárosi Ítéltábla érdemben egyetértve az elsőfokú bíróság e körben kifejtett jogi álláspontjával az ítélet indokolását a következőkkel egészíti ki.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. (Áht.) 2. § (1) bekezdése szerint az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerből áll. A (2) bekezdés értelmében az államháztartás központi alrendszere - egyebek mellett - a ... Államot mint közjogi kötelezettségek és jogosultságok alanyát [a) pont], a ... Államot mint jogi személyt [ba) pont] és a központi költségvetési szerveket mint jogi személyeket [bb) pont] is magában foglalja. A 9. § (1) bekezdése azt is kimondja, az államháztartás körébe tartozó feladatot az állam részben vagy egészben költségvetési szerveken keresztül látja el.

A 2/A. § (2) bekezdésének a) pontja szerint az állami költségvetés az államháztartás központi alrendszerének konszolidált költségvetése. A 19. § (1) bekezdése értelmében a központi költségvetés fejezetekre tagozódik, a költségvetési fejezet pedig a költségvetési tervezés, végrehajtás és beszámolás szempontjából önállóan felügyelt, irányított szervek és előirányzatok összessége. A 13/C. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, európai uniós támogatás visszafizetési kötelezettségének megállapítása vagy valamely Európai Unió által társfinanszírozott program, projekt terhére közvetlen levonás érvényesítése esetén, amennyiben a visszafizetési kötelezettség vagy levonás szabálytalanság miatt kerül megállapításra, a szabálytalanságért felelős, illetve annak hiányában a szabálytalanul felhasznált forrást folyósító fejezet költségvetéséből kell a visszatérítést, visszapótlást teljesíteni. A (3) bekezdés azt is kimondja, amennyiben a szabálytalanságban érintett összeg a későbbiekben behajtásra, megtérítésre kerül, úgy ezen összeget az (1) bekezdés szerinti fejezet részére kell visszatéríteni.

Az Áht. a perbeli szállítási szerződéssel megvalósult beszerzéshez nyújtott európai uniós támogatás visszafizetési kötelezettségének megállapítása, illetve visszafizetése időpontjában is lényegében az idézetekkel azonos tartalmú szabályokat tartalmazott.

A perbeli szállítási szerződés tárgyát képező eszközök beszerzésére nem vitásan az Európai Unió által a ... program keretében nyújtott támogatás felhasználásával került sor. Az sem volt vitás, hogy jogutódlás folytán a ... (majd annak jogutódjaként a II. rendű felperes) a ... programok tekintetében is a perbeli szerződéses jogviszonyban központi költségvetési szervként megrendelői oldalon résztvevő ... helyébe lépett, továbbá, hogy a 2011. évi költségvetésről szóló 2010. évi CLXIX. törvény 54. § (6) bekezdése alapján a központi költségvetés XIX. uniós fejlesztések fejezete tekintetében a tervezési, előirányzat módosítási, felhasználási, beszámolási, információszolgáltatási, ellenőrzési hatáskört a ... elnöke gyakorolta. A perbeli szállítási szerződés tárgyát képező eszközök beszerzéséhez nyújtott uniós támogatás tekintetében a visszatérítési kötelezettség, illetve a levonás ugyancsak nem vitásan az alperesi szerződésszegéssel megvalósított szabálytalanság miatt került megállapításra. Mindebből az Áht. korábban idézett rendelkezéseire, különösen a 13/C. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az következik, hogy a szabálytalanul felhasznált uniós forrás visszafizetésére a központi költségvetés forrást folyósító XIX. uniós fejlesztések fejezetéből, illetve annak terhére került sor.

Megállapítható tehát, hogy az alperesi szerződésszegés folytán a károsodás a központi költségvetés XIX. fejezetében következett be, és miután e költségvetési fejezettel kapcsolatos jogok és kötelezettségek a ... hatáskörébe tartoztak, nem lehet kétséges, hogy az e fejezetet ért kár megtérítésére irányuló igény érvényesítésére a ..., illetve perbeli jogutódként a II. rendű felperes jogosult.

Ezt az értelmezést támasztja alá egyebekben az utóbb hatályba lépett, a ... megszüntetésével összefüggő egyes kérdésekről szóló 475/2013. (XII.17.) Korm. rendelet 9. § (3) bekezdése is, amely szerint a központi költségvetés XIX. uniós fejlesztések fejezetek számlái felett - azok megszüntetése nélkül - a tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket 2014. január 14-től a felperes neve gyakorolja; valamint az uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelési előírások felhasználásának rendjéről szóló 549/2013. (XII.30.) Korm. rendelet 39. § d) pontja pedig már kifejezetten úgy rendelkezik, az Unió programokkal kapcsolatos visszafizetések előirányzat (XIX. fejezet 2. cím 6. alcím 5. jogcím-csoport) vonatkozásában „érvényesítő” a fejezetet irányító szerv gazdasági vezetője által írásban kijelölt személy.

Mindezekre tekintettel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperes elsődleges védekezését az annak részét képező elévülési kifogásra is kiterjedően megalapozatlannak találta és a keresetet érdemben bírálta el.

Akkor sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperes másodlagos, arra hivatkozással előterjesztett védekezését sem találta megalapozottnak, hogy miután a szállítási szerződés tárgyát képező eszközök átadás-átvétele során a felperesi jogelőd megrendelő, illetve a szerződés kedvezményezettje elmulasztotta a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő minőségi vizsgálat elvégzését, az adott helyzetben elvárható magatartás tanúsítását, a Ptk. 340. § (1) bekezdésére figyelemmel teljes egészében felperes tartozik viselni azt a kárt, ami abból ered, hogy jogelődje olyan eszközöket vett át, amelyek nem feleltek meg az eredetükre vonatkozó szerződéses rendelkezéseknek.

A Fővárosi Ítélet tábla e körben maradéktalanul egyetértve az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában részletesen kifejtett jogi álláspontjával, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a következőket emeli ki.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a szerződés teljesítése során az alperesi ügyvezető az alperes képviselőjeként eljárva szándékosan, célzatosan, bűncselekményt megvalósítva adott olyan valótlan tartalmú nyilatkozatot az alperes által leszállított eszközök származási helyére nézve, amelynek alapján származási helyként ...országot megjelölő valótlan tartalmú származási bizonyítvány került kiállításra. Ugyancsak tényként volt megállapítható, hogy alperes önmagában a valótlan tartalmú származási bizonyítvány átadásával megsértette a szállítási szerződés 2. cikkében kifejezetten rögzített, az áru származási helyére vonatkozó igazolás megrendelő rendelkezésére bocsátására vonatkozó kötelezettségét, továbbá, hogy e magatartásával egyúttal az együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét is kirívóan, súlyosan megsértve az áruk származási helyét illetően szándékosan megtevesztette a megrendelőt, illetve a kedvezményezettet, aki alapos okkal bízhatott abban, hogy a származási bizonyítvány tartalma megfelel a valóságnak.

Azt, hogy az átadás-átvétel során a megrendelő, illetve a kedvezményezett számára nem volt felismerhető, hogy az áruk eredete nem felel meg a szerződés 2. cikkében meghatározott követelményeknek, és így a kár bekövetkezése a megrendelő részéről a teljesítéskor nem volt elhárítható, a perben kirendelt igazságügyi szakértő kiegészítő szakvéleményében foglaltak is alátámasztják, annak alapján ugyanis nyilvánvaló, szakértői kompetenciába tartozó kérdésnek minősül annak eldöntése, hogy a „lényeges megmunkálás elvének” figyelembevételével az áruk valóban ...országról származónak minősíthetők-e.

Ilyen tényállás mellett a Ptk. 4. § (4) bekezdése helytálló értelmezésével helyezkedett az arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy alperes nem mentesülhet a szerződésszegése miatti kártérítési felelősség alól arra hivatkozással, hogy az átadás-átvétel során a megrendelő, illetve a kedvezményezett nem a kellő körültekintéssel járt el.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - indokait részben kiegészítve - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítélet tábla az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű felperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával a jogi képviselő másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységével arányban állóan mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, míg az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt jogorvoslati illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2016. június 14.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s.k.
s.k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr.
bíró